

Til beslutningsforslag nr. B 148. Betænkning afgivet af Miljø- og Planlægningsudvalget den 15. maj 2003

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om støtte til forureningstruede vandindvindinger

[af Torben Hansen (S), Jørn Jespersen (SF), Elsebeth Gerner Nielsen (RV) og Keld Albrechtsen (EL) m.fl.]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 11. april 2003 og var til 1. behandling den 12. maj 2003. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Miljø- og Planlægningsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 1 møde.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (S, SF, RV, EL og KRF) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Enhedslistens medlemmer af udvalget bemærker, at drikkevandskvaliteten i mange vandboringer har det skidt.

I efteråret 2002 viste en undersøgelse fra Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser (GEUS) således, at vandværkers boringer mange steder er forurenede af pesticider og nitrat. Undersøgelsen påviste pesticider eller nedbrydningsprodukter fra pesticider i ca. hver tredje af de undersøgte boringer samt i hver anden boring i de øverste grundvandsmagasiner (dvs. i 0-20 meters dybde).

Samtidig har en undersøgelse af pesticider i små vandforsyningsanlæg (boringer/brønde til forsyning af enkelthusstande) vist fund af pesti-

cider i mere end 50 pct. af de udtagne drikkevandsprøver, og grænseværdien var endvidere overskredet i ca. hver tredje boring. Derudover blev der fundet coliforme bakterier over grænseværdien i ca. 40 pct. af boringerne, og grænseværdien for nitrat var også overskredet i en del af anlæggene.

Den seneste vurdering af målgruppen for en fond til støtte for forureningstruede vandindvindinger viser 33.000 private boringer/brønde og knap 700 små vandværker. Denne vurdering er dog udarbejdet før de seneste undersøgelser fra GEUS (efteråret 2002 og foråret 2003). Det betyder, at tallet næppe er blevet mindre.

I dag er det ikke muligt for små, private vandværker eller enkeltindvindinger at få tilskud til at løse akutte forureningsproblemer på små vandforsyninger og private brønde og boringer. Det betyder, at borgere med drikkevand fra enkeltindvindinger eller mindre vandværker, der allerede er ramt eller stærkt truet af forurening, ingen økonomisk hjælp kan få til at genetablere rent drikkevand. Især for ejere af boringer, der forsyner få husstande, samt for mindre vandværker kan udgifterne pr. husstand til disse tiltag være store.

Det medfører en meget hård økonomisk belastning for de borgere, der får vand fra de små anlæg, hvis anlægget bliver ramt af udefrakommende forurening. Det rammer den enkelte forbruger og den enkelte familie, der kommer i denne situation, meget hårdt.

Med dette beslutningsforslag forsøger forslagsstillerne – modsat regeringspartierne og Dansk Folkeparti – at hjælpe dem, der uforskyldt kommer i denne trængte situation.

Det er uforståeligt, at regeringen stemmer imod dette beslutningsforslag, når man ser på tidligere udmeldinger. I Jyllandsposten den 19. januar 2002 er formanden for Miljø- og Planlægningsudvalget citeret for, at de små vandværker ikke skal lades i stikken. Under Folketingets forhandlinger den 11. marts 2002 har samme formand udtalt: »Vi er indstillet på at drøfte, om der er områder, hvor vi centralt kan gå ind og støtte i de tilfælde, hvor ejeren af enkelte borer ikke selv er skyld i eventuel forurening af sin vandboring«.

Forslagsstillerne konstaterer, at regeringspartierne og Dansk Folkepartis udmeldinger har vist sig at være ord uden indhold og handling.

Dette er til skade for de mange mennesker, der uforskyldt bliver ramt af udefrakommende forurening. Regeringens parole om medejerskab til naturen er åbenbart også medejerskab til udefrakommende forurening af familiens eget drikkevand.

Et *mindretal* i udvalget (V, DF og KF) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse*.

Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti kan konstatere, at der nu godt et år efter, at Folketinget vedtog at nedlægge Vandfonden, er fremsat forslag om at oprette en tilsvarende fond. V, DF og KF kan ikke støtte dette beslutningsforslag.

Vandfonden havde til formål at opretholde den decentrale vandforsyning ved at yde støtte til mindre vandindvindinger, der var blevet ramt af forurening. Vandfondens nedlæggelse skyldtes flere ting. Først og fremmest levede fonden ikke op til sin formålsparagraf – at opretholde den decentrale vandforsyningsstruktur. Der blev i udstrakt grad givet støtte til tilslutning til større vandforsyningsanlæg frem for til nye brønde. Der var desuden behov for en omprioritering af

midler. Og endelig ud fra en forståelse af, at konkrete forureninger af drikkevand bør klares lokalt og ikke af staten.

Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti mener, at det er vigtigt at prioritere en langsigtet og fremadrettet indsats for en god vandforsyning frem for at yde økonomisk støtte til den enkelte brøndejer. Den fremtidige sikring skal ske ved at begrænse forureningskilderne, såsom pesticider, kvælstof og fosfor. Derfor ser disse partier frem til en pesticidstrategi og forhandlingerne om en Vandmiljøplan III. Den fremadrettede indsats skal bygges på solid viden og godt samarbejde, og partierne aftalte derfor sidste år med miljøministeren, at der skulle afsættes op til 3 mio. kr. årligt til faglige og administrative drikkevandsprojekter, som knytter sig til den fremtidige beskyttelse af det danske drikkevand. Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti kan konstatere, at miljøministeren derudover har afsat 5 mio. kr. til en særlig opbygning af viden om BAM og påvirkningen af private brønde og borer. Der er i den forbindelse blevet nedsat arbejdsgrupper, som i øjeblikket arbejder på at finde en hensigtsmæssig løsning på forureningen af de private brønde og borer. Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti kan endvidere konstatere, at regeringen har videreført det særlige varslingsystem for pesticider til 18 mio. kr., som den tidligere regering ville nedlægge.

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Simut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen. Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.

Søren Gade (V) Helga Moos (V) Eyvind Vesselbo (V) fmd. Jens Vibjerg (V)
Jørn Dohrmann (DF) Freddie H. Madsen (DF) Nina Berrig (KF) Lars Barfoed (KF)
Mogens Nørgård Pedersen (KRF) nfm. Inger Bierbaum (S) Helge Mortensen (S)
Pernille Blach Hansen (S) Svend Auken (S) Torben Hansen (S) Jørn Jespersen (SF)
Elsebeth Gerner Nielsen (RV) Keld Albrechtsen (EL)

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut høvde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	56*	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Bilag 1**Oversigt over bilag vedrørende B 148**

Bilagsnr.	Titel
1	1. udkast til betænkning